

TALOUS- JA TOIMINTA- SUUNNITELMA 2025–2027

Maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Iisalmi, Lapinlahti, Sonkajärvi ja Vieremä

Maayltk 26.9.2024

Elinvoima- ja konsernipalvelut -toimiala /

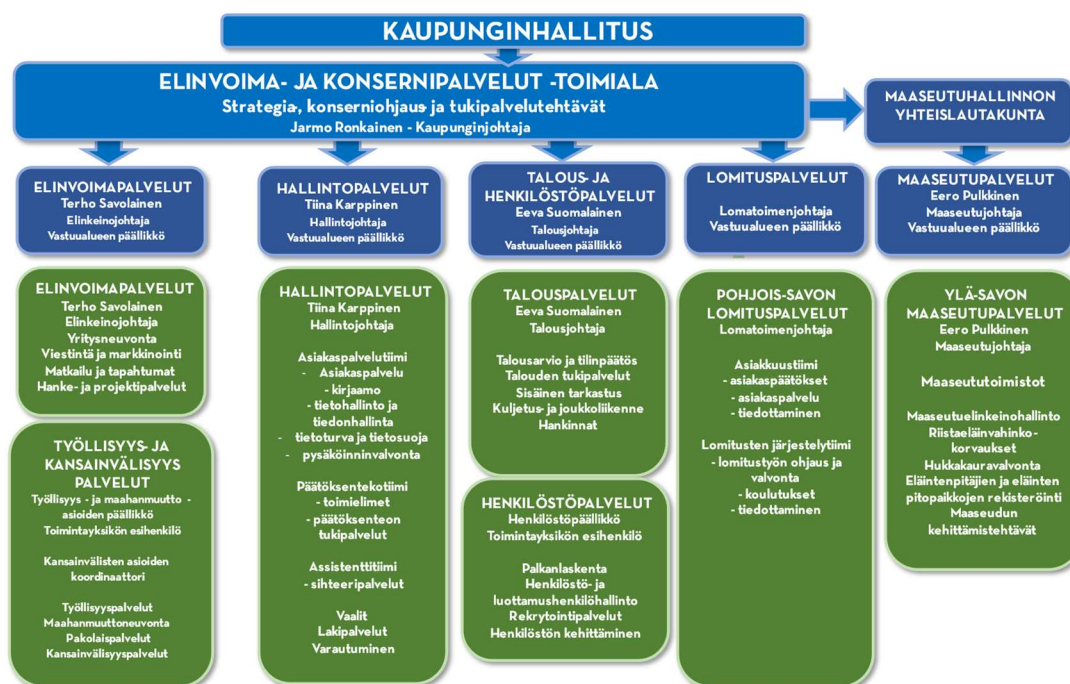
1950 Ylä-Savon maaseutupalvelut -vastuualue

1. Käyttötalous

1.1 Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Maaseutuhallinto Iisalmen kaupungin organisaatiossa

Maaseutuhallinto

Tilivelvollinen: Maaseutujohtaja

Iisalmen kaupunki hoitaa Iisalmen kaupungin sekä Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien muodostaman maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lain 210/2010 (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa) ja kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Maaseutuhallinnon yhteislautakunta toimii sopimuskuntien maaseutuelinkeinoviranomaisena sekä yhteistoimintasopimuksen tehneiden kuntien välisenä yhteistoimintaelimenä sopimuksen mukaisissa asioissa.

Maaseutuelinkeinohallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten

aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröinti, hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät sekä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen liittyvät tehtävät.

Viljelijätukia maksetaan noin 38 miljoonaa euroa, josta noin kolmasosa on EU:n maksuosuutta. Ruokavirasto (toimii Suomen maksajavirastona) suorittaa maksut suoraan valtion tililtä yhteistoiminta-alueen myöntöpäätösten mukaisesti.

Iisalmen kaupunki on tehnyt Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen. Sopimuksella on sovittu EU:n säädösten soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajaviraston tehtävien siirtämisessä noudatettavien edellytysten täyttymisestä.

Sopimuksessa on määritelty tukihallinnon palvelutavoitteet. Sopimuksen liitteissä on kuvattu hallinto- ja valvontajärjestelmä, tehtävien eriyttäminen, tietoturvakäytännöt, tehtävänkuvaukset euromääräisine toimivaltarajoineen sekä eturistiriitojen ja esteellisyyksien ennaltaehkäisy ja hallinta siirrettyjen maksajavirastotehtävien hoitamisessa.

Maksajaviraston delegoituja tehtäviä hoitavana tahona yhteistoiminta-alueella on tietoturvaan liittyen käytössään maaseutuhallinnon johdon hyväksymä soveltamistapalausunto. Niihin on kirjattu soveltuvilta osin käytännöt, kuinka ISO/IEC 27001:2022-standardiin perustuvia vaatimuksia noudatetaan.

Lautakunta edistää osaltaan maaseudun kehittämistä ja toimii asiantuntijatoimielimenä maaseutuelinkeinojen osalta, antaen muun muassa lausuntoja sopijakunnille kaavoitus- ja muista vastaavista hankkeista.

Henkilöstö (htv)

MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Ylä-Savon maaseutupalvelut	Vakituiset	6	6	6,2	6	6
	Määräaikaiset	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	6,3	6,3	6,5	6,3	6,3

Henkilöstö toimii jokaisessa sopijakunnassa sijaitsevassa maaseututoimistossa. Toimistot ovat avoinna kahtena päivänä viikossa. Muina aikoina palvelua on saatavilla ajanvarauksella.

Henkilöstö koostuu maaseutujohtajasta, neljästä maaseutuasiamiehestä ja yhdestä palvelusihteeristä. Kesäajan harjoittelijatyövoimalla varmistetaan kevään tukihakemusten

käsittely lomakaudella maksatusvalmiiksi syksylle.

Henkilöstön kehittäminen

Maaseututoimen henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään hallinnonalan omilla koulutuksilla. Henkilöstön työhyvinvoinnissa kiinnitetään huomiota avoimuuteen, yhteisiin tavoitteisiin sitoutumiseen, kannustetaan oman hyvinvoinnin ylläpitoon, kiinnitetään huomiota työpisteiden ergonomiaan sekä pidetään ajan tasalla tehtäväkuvaukset ja tehtävien jaot.

Kehityskeskustelut käydään vuosittain, tavoitteena on 100 %. Perehdytyksessä käytetään sähköistä perehdytysohjelmaa.

Avaintehtävissä käytetään harkinnan mukaan päällekkäistä rekrytointia eli poistuva henkilö perehdyttää tarvittaessa uuden työntekijän. Maaseutujohtaja eläköityy vuoden 2025 aikana. Päällekkäinen palkkavaraus tehdään kahdeksi kuukaudeksi. Tällä varmistetaan maksajavirastosopimuksen mukaisten tehtävien perehdyttäminen.

Henkilöstön hyvinvointia ja työtyytyväisyyttä seurataan vuosittain henkilöstökyselyjen avulla. ”Ihmeet balanssissa” Iisalmen kaupungin perhe- ja ikäohjelmalla pyritään vaikuttamaan eri ikäisten työtyytyväisyyteen ja työssäjaksamiseen elämän eri vaiheissa.

Strategiset tavoitteet

Valtuuston nähden sitova tavoite:

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen		
Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen	Kehitämme työprosesseja ja seurantaa	Maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteiden täyttyminen 100 %

Talous

Budjettivuosi	2025			17.9.2024		
Vastuualue	1950 Ylä-Savon maaseutupalvelut					
Luvut tuhansia euroa	(Mukana sisäiset ja vyörytyserämenot)					
Tuloslaskelma	TP 2023	TA+MU UT.	TOT	LTk 2025	SV 2026	SV 2027
MYYNTITUOTOT	326	341	256	345		
MAKSUTUOTOT	3	3	1	3		
TOIMINTATUOTOT	329	344	257	348	353	359
PALKAT JA PALKKIOT	-247	-271	-134	-280		
ELÄKEKULUT	-55	-55	-28	-54		
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-11	-8	-4	-8		
HENKILÖSIVUKULUT	-66	-63	-32	-62		
HENKILÖSTÖKULUT	-313	-334	-166	-342		
PALVELUJEN OSTOT	-41	-55	-26	-50		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4	-5	-3	-6		
AVUSTUKSET	-25	-5	0	-5		
MUUT TOIMINTAKULUT	-45	-52	-24	-52		
TOIMINTAKULUT	-428	-451	-219	-455	-462	-469
TOIMINTAKATE	-99	-107	38	-107	-109	-110
VYÖRYTYSERÄT	-12	-12	-6	-13	-13	-14
YLI-/ALIJAAMA (SIS. LASK.)	-111	-119	32	-120	-122	-124

Henkilöstökulujen nousuna on huomioitu sopimuskorotuksen lisäksi 2 kk päällekkäinen kulu rekrytoinnin yhteydessä, yhteensä 2,4 %. Muut toiminnan kulut pienevät 0,5 %.

Taloussuunnitelma 2026–2027

Taloussuunnitelmassa on huomioitu henkilökustannusten kasvu. Muutoksia toimintaa ei ole suunnitteilla.

Riskit

Strategisena riskinä on, ettei toiminta täytä maksajavirastosopimuksen vaatimuksia ja palvelutavoitteita.

Tähän on varauduttu seurantamenetelmien jatkuvalla kehittämisellä. Lisäksi henkilöstön koulutuksella ja sen riittävä määrällä sekä ajantasaisilla tehtävänkuvilla varmistetaan velvoitteiden täyttyminen.

Toimintasuunnitelma

Maaseutuelinkeinohallinto hoidetaan yrittäjälähtöisesti. Ylä-Savon maaseutupalvelut ovat keskeisessä asemassa maatalousyrittäjien ja hallinnon kohdatessa. Hallinnon tärkein tehtävä on maatalousyrittäjien kannattavan toiminnan tukeminen. Samaa päämäärää tukee palvelutoiminta, jolla muun muassa autetaan yrittäjiä peltojen välittämisessä tarvitseville tiedottamalla. Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottavat maitoa yli 100 miljoonaa litraa. Kannattava ja kasvava maatalousyrittäjäisyys sekä siihen liittyvä kuljetus, jalostus-, rakennus- ja palvelutoiminta ovat seutukunnalle elintärkeä asia.

Maatalousyriyten määrä vähenee normaalin rakennekehityksen vuoksi noin 2,5 % vuosittain. Entistä harvemmalla maatilalla löytyy maatalousyriystoiminnan jatkaja. Kehittämistoimenpitein tuetaan kannattavan maatalousyriystoimintaa harjoittavien toiminnan jatkumista.

Luopuvien mautilojen pellot siirtyvät jatkaville maatalousyriyksille, yleensä vuokrauksella. Maataloisyriittäjät ovat hakeneet kannattavuuteen ratkaisuja tehostamalla tuotantoa. Maitotilojen uusien navettainvestointien toteutuminen on vähäistä maitotuotteiden kysynnän vähetessä. Investoinnit painottuvat toiminnan tehostamiseen nykyisissä tuotantorakennuksissa, eläinten hyvinvoinnin parantamiseen sekä erilaisiin uusiutuvan energian ratkaisuihin.

Maaseudun kehittämistehtävissä yhteistyö eri toimijoiden kanssa on tuloksellista. Ylä-Savon maaseutupalvelujen tärkein rooli on toimia hanketoimijoiden tukijana, osallistua asiantuntijana sekä toimia tiedottajana maatilayriyksille. Kehittämishankkeiden toimijoina ovat yleisimmin Savonia Ammattikorkeakoulu ja MTK Pohjois-Savo.

Kannattavan yriystoiminnan kannalta pitkän tähtäimen kehittämistoimina tärkeimpinä ovat maatalousyriyten yhteistoiminta, kuten yhteisyriykset ja tilusjärjestelyt sekä jaksamisen tukeminen.

Vaihtoehtoisia tapoja maatalousyriyten omistajanvaihdoksiin kannustetaan ottamaan käyttöön yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Työvoiman saatavuutta tulee myös edistää. Erilaisiin häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin varautuminen on työvoima-asiassa ja yleisemminkin toiminnan turvaamisessa tärkeää.

Kehittämismäärärahaan varataan 15 000 euroa.

Kuntien välinen kustannusten jako

Jakolaskelman perusteet:

Kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaan kuntakohtaisena laskutusperusteena käytetään talousarvion valmisteluajankohtaa edeltävän vuoden lukuja tilamäärästä, peruslohkojen määrästä, peltoalasta, maksettujen tukien määrästä ja tukipäätösten määrästä. Tiedot saadaan maaseutuhallinnon tietojärjestelmästä. Luvuista lasketaan keskimääräinen prosenttiosuus, jossa jokaisen edellä mainittu osatekijän osuus on 1/5. Muutoksia kuntaosuuksissa ei käytännössä ole.

Kustannusten jako											Kuntaosuudet		
Kunta	Tilat 2023		Lohkot 2023		Pinta-ala 2023		Maksettu 2023		Päätökset 2023		2025	2024	Muutos
	kpl	%	kpl	%	ha	%	euroa	%	kpl	%	%	%	%-yksikköä
Iisalmi	247	27,41	4 588	26,14	12 126	25,72	8 968 020	23,48	1 781	26,42	25,83	25,79	0,0
Lapinlahti	292	32,41	5 398	30,75	14 895	31,60	11 860 047	31,05	2 157	31,99	31,56	31,87	-0,3
Sonkajärvi	147	16,32	3 559	20,27	8 577	18,20	7 376 559	19,31	1 143	16,95	18,21	18,19	0,0
Vieremä	215	23,86	4 010	22,84	11 540	24,48	9 994 089	26,16	1 661	24,64	24,40	24,14	0,3
Yhteensä	901	100	17 555	100	47 138	100	38 198 715	100	6 742	100	100	100	0,0

Kustannusten jako:

Tilamäärän vähetessä kustannukset maatilaa kohden kasvavat. Maatalouden tuotantovoilyymi kuitenkin säilyy tehokkuuden ja tilakoon kasvaessa, joten tuotannon määrän verrattessa hallinnon kustannukset eivät reaalisesti kasva. Jaettavissa kuluissa ovat mukana vyörytyserät.

Kustannusten jako, jaettavat kulut (1 000 €):				-465 (= kokonaiskuluista on vähennetty muut tuotot ja maksut)			
	%-osuus	Osuus € 2023					
Iisalmi	25,83	-120		Iisalmen osuus talousarvion nettokohdassa			
Lapinlahti	31,56	-147		Laskutettava yhteistoimintakorvaus			
Sonkajärvi	18,21	-85		Laskutettava yhteistoimintakorvaus			
Vieremä	24,40	-113		Laskutettava yhteistoimintakorvaus			
	100,00	-465		Laskutettavat yhteet		-345	
Hallinto		Kehittäminen		Yhteensä			
Kulut tuhatta euroa		-450		-15		-465	
Tilamäärä 2025 (enn. -2 %)						850	
Kulut euroa per maatilayritys		-529		-18		-547	